Cena 10 groszy

Należytość pocztowa opłacona ryczałtem.

PRENUMERATA WYNOSI:
w Kaliszu miesięcznie 2 zł.
Z odnoszeniem do domu 2 zł. 50 gr.
Na prowincji z przesyłką
pocztową . . . . 3 zł.
Zagranicą . . . . 5 zł.

Cena pojed. egzemplarza 10 gr.

GAZETA KALISKA

Pismo codzienne, polityczne, społeczne i ekonomiczne.

CENA OGŁOSZEŃ:
Za 1 wiersz milim. lub jego miejsce na str. 1. 2. 3. gr. 10.
Nekrolog gr. 10. zwyczajne gr. 5

ADRES REDAKCJI i ADMINISTRACJI,
Kalisz, Al. Józefiny 1. Tel. № 91.
Otwarta od 9 do 7 po poł.

№ 204 (7834) Sobota dnia 6 Września 1924 r. Rok XXXII

Skutki drożyzny dla skarbu Państwa.

„Nowa Reforma" pisze:

Fatalne konsekwencje wzrostu drożyzny nie tylko dla szerokich warstw społeczeństwa, ale i dla budżotu państwowego, już się wyraziły w dokładnych cyfrach. Ogłoszone przez ministerstwo skarbu zamknięcie kasowe za lipiec wykazuje wydatki w kwocie 154 miljonów złotych a dochody 132 mil. — tak, że deficyt za ten jeden miesiąc wynosi 22 miljony. O ile wiemy taki deficyt nie był przewidziany w preliminarzu budżetowym przez premjera i min. skarbu Grabskiego i stanowić on musi dla niego poważne trudności w tak jasno z początkiem roku przedstawiającym się planie sanacji skarbu, na którym była też oparta, między innemi, ochrona złotego przed dewaluacją.

Jednakże trzeba zauważyć, że owe 22 mil. deficytu to dopiero właściwie pierwsza „kreska przez rachnek". Jest to bowiem deficyt za jeden miesiąc i to za lipiec, kiedy obecny wzrost drożyzny dopiero się rozpoczął. Spowodował gó — przypuszczamy tylko wzrost wydatków rzeczowych państwa w różnych dziedzinach jego gospodarki wskutek wzrostu cen różnych towarów. Nie złożyły się więc na ten deficyt powiększone wydatki osobowe na pensje i wynagrodzenia funkcjonarjuszy państwowych, które skarb niewątpliwie czekają, jeżeli wzrost drożyzny utrzyma się. Już teraz przecież poważnie mówią —i to nie kto inny, tylko minister wojny, gen. Sikorski w swym przed kilku dniami złożonym premjerowi memorjale — o konieczności polepszenia bytu oficerów i podoficerów drogą powiększenia ich pensji, niedostatecznych wobec wzrostu drożyzny... A za tem musi iść niewątpliwie, aczkolwiek bez formalnego „podwyższenia" wzrost wydatków na utrzymanie szeregowców, nieunikniony wobec wzrostu cen żywności, odzieży, obuwia itd. i wogóle wzrost wydatków armji na wszystko to, co się kupuje „w naturze".

Są to niewesołe horoskopy. Można obliczać śmiało, że zamknniecia kasowe za sierpień przyniosą już nie 20 lecz 44 miljonów deficytu w rzeczywistym budżecie, to jest jeżeli nie uwzględnimy sztucznego podwyższenia pozycyj dochodów drogą „kredytową", jak pokryto niedobór za lipiec i tym podobnemi. Dalsze „redukcje" i oszczędności w żadnym dziale gospodarki państwowej już nie dadzą się przeprowadzić, zwłaszcza, jeżeli weźmiemy w rachubę różne „względy", które zatrzymują prawie zawsze „redukujący" ołówek ministra lub komisarza oszczędnościowego nawet tam, gdzie mógłby się on porządnie „przejechać". Nawet przeciwnie — nie oszczędności, lecz nowe wydatki oczekują państwo, jak np. organizacja korpusu straży granicznej, niezbędna wobec ciągłych „dywersji na naszem pograniczu wschodniem. Jak się to pogodzi z ograniczeniem rosnącego deficytu budżetowego? Jeżeli nawet jednak nie będziemy się liczyli z jego dalszym wzrostem, jeżeliby tylko — co jest prawie niemożliwe. lipcowy deficyt utrzymał się we wszystkich miesiącach do końca roku, to i tak mamy na zamknięcie nieprzewidywany niedobór 130 miljonów złotych, na którego pokrycie w normalnej drodze nie widać żadnego zwiększenia dochodów.

Piszemy to wszystko jednak nie dla samego stawiania smutnych horoskopów i nie dla „przerażania" kogokolwiek, lecz dla tem lepszego uprzytomnienia czynnikom decydującym w rządzie — jakie niebezpieczeństwa dla budżetu, dla skarbu i gospodarki państwa przedstawia obecny wzrost drożyzny, stanowiący także klęskę ogółu obywateli. Polityka skarbowa podatkowa i celna rządu w dalszym ciągu powinna mieć na oku bezustanne również zakusy zjednoczonego paskarstwa, usiłującego w dalszym ciągu utrzymać wyzysk państwa i społeczeństwa, tak „pięknie" zaczęty i prowadzony w okresie inflacji. Obecnie te zakusy przybrały formę celowego i umyślnego ograniczenia produkcji w przemyśle (zamykanie fabryk lub częściowe wypowiadania robotnikom) dla podniesienia cen towarów przy akompanjamencie narzekań podatkowych i kredytowych; w rolnictwie zaś formę dążenia, w znacznej części już zrealizowanego, do masowego wywozu żywności i wogóle wszelkich produktów rolniczych zagranicę. Wywozowi temu rząd już się w zasadzie — aczkolwiek i trochę zapóźno — przeciwstawił; lecz w praktyce przybrało to jeszcze formy konnkretnego przeciwdziałania, a tu chodzi o pośpiech.

Co do zwyżki cen produktów przemysłowych, to rząd ma tutaj potężny instrument regulujący w polityce cłowej, którego, naszem zdaniem dotąd niedość energicznie używa. Dla spekulantów „rolnych" decydujące jest podniesienie stawek celnych wywozowych; producentów i paskarzy „przemysłowych" może skutecznie powstrzymać w ich zapędach podwyżkowych zniżenie stawek celnych przywozowych na te artykuły, na które ujawnia się zbyt wielki wzrost cen. Rychłego rozpoczęcia takiej właśnie umiejętnej a energicznej polityki celnej oczekujemy od rządu — zarówno w interesie szerokiego ogółu jak skarbu i budżetu państwa, zagrożonego przez wzrost drożyzny.

TELEGRAMY.

P. Prezydent Rzplitej we Lwowie.

LWOW, 5. Dnia 5 bm. o godz 9 rano przybył
do Lwowa p. Prezydent Rzeczypospolitej. Z dworca
uda się p Prezydent do katedry rzymsko katolickiej
Następnie będzie na nabożeństwie w katedrze gre
cko katolickiej św. Jura, poczem uda się do Synagogi
O godz. 11 min. 30 nastąpi uroczyste otwarcie Tar
gów, poczem dyrekcja Targów podejmować będzie
p Prezydenta śniadaniem. O godz 2 zwiedzi p Pre
zydent Dom Sierot przy ul. Kadeckiej i budujący się
drugi Dom Techników. Następnie przyjmie p. Pre
zydent raport od warty wojskowej przed Województ
twem. Po południu o godz. 4 p Prezydent weźmie u
dział w uroczystem otwarciu domów składowych. W
powrotnej drodze wstąpi p. Prezydent do Uniwersy
tetu Jana Kazimierza, gdzie wpisze się do księgi pa
miątkowej. O godz. 7 min 30 miasto podejmować bę
dzie p. Prezydenta obiadem w salach ratuszowych. 0
O godz. 9 min. 30 uroczysty raut
W drugim dniu pobytu o godz. 8 min. 30 złoży
p Prezydent wieniec na grobie nieznanego żołnię
rza. Następnie będzie w kościele ewangielickim. O
godz. 9 min. 45 weźmie udział w uroczystości po
święcenia sztandaru 40 p.p. O godz 1 uroczysty obiad
w Kasynie Oficerskiem, od godz 4 do 5 min. 30 au
diencje w Kasynie Oficerskiem, od godz. 4 do 5 min
30 audiencje w Województwie, następnie uda się p.
Prezydent do gimnazjum im. Batorego ,celem przyję
cia hołdu od młodzieży szkolnej, o godz. 6 zwiedzi
Izbę Handlowo Przemysłową, gdzie powita go p.
Lewicki, o godz. 6 min. 30 obiad w Województwie,
o godz. 8 galowe przedstawienie w Teatrze Wielkim.
Dnia 7 bm. wyjedzie p. Prezydent do Złoczowa
na uroczystości wojskowe, skąd powróci o godz. 3
do Lwowa, gdzie na dworcu odbędzie się pożegnanie,
poczem odjedzie p. Prezydent do Przemyśla a stam
tąd do Warszawy.

Prace budżetowe w galopującem tępie.

WARSZAWA, 5. Minister skarbu rozesłał okól
nik do wszystkich urzędów, polecający przedstawie
nie budżetu na rok 1925 w nieprzekraczalnym ter
minie do 10 września.
Termin ten musi być dotrzymany, ponieważ już
w dniu 11 bm. rozpoczną się pod przewodnictwem
premjera konferencje poświęcone opracowaniu budże
tu na rok 1925.
Szybkie przeprowadzenie prac budżetowych jest
konieczne, ponieważ rząd chce w terminie przewi
dzianym przez konstytucję tj. w pażdzierniku przed
stawić sejmowi projekt budżetu na rok następny.

Granica została zamknięta dla wywozu zboża

WARSZAWA, 5. W dniu 3 września odbyło się
posiedzenie komitetu ekonomicznego rady ministrów
na którem poza całym szeregiem spraw bieżących roz
patrywano zagadnienie przywozu zboża i mąki. W
rezultacie powyższych obrad komitet ekonomiczny ra
dy ministrów postanowił ustalić zgodnie z treścią
ustawy, po uregulowaniu stosunków celnych — cło
wywozowe od żyta na 25 złotych od tony, oraz za
wiesić pobieranie cła przywozowego od mąki z za
granicy. Wobec tego uchwalenia przez ciała ustawo
dawcze wspomnianej ustawy system reglamentacji wy
wozu zostaje zwinięty, a pozwolenia wywozu na ży
to nie będą wydawane wogóle.

Krylenko posłem sowieckim w Polsce.

WARSZAWA, 5. Kłajpedzki „Memel Ztg". za
mieszcza pogłoskę, jakoby posłem sowieckim w Pol
sce miał zostać Krylenko.

Przemysłowcy łódzcy na konferencji u Wojewody.

ŁODZ, 5. W dniu 3 bm. odbyła się, zwołana
przez p wojewodę Dra Garapicha, konferencja z przed
stawicielami przemysłu włókienniczego, okręgu łódz
kiego.
Oprócz p. Wojewody w konferencji brał udział
p. wicewojewoda Łyszkowski i kierownik wydziału
przemysłowego inż. Bajer. Z ramienia przemysłu
przybyli na konferencję, przedstawiciele związku prze
mysłu włókienniczego w państwie polskim, grupują
cego wielki przemysł włókienniczy, przedstawiciele
krajowego związku przemysłu włókienniczego, obejmu
jącego średni i mały przemysł włókienniczy oraz
przedstawiciele związku farbiarń i wykonczaln.
Konferencję zagaił p wojewoda, wyjaśniając, że
zaprosił przedstawicieli przemysłu, by bezpośrednio
od nich usłyszeć opinję o obecnym stanie przemysłu
włókienniczego w okręgu łódzkim, o przyczynach pa
nującego zastoju i o projektach i zamierzeniach prze
mysłu na najbliższą przyszłość. —
W dyskusji, jaka rozwinęła się po przemówieniu
p Wojewody, pierwszy zabrał głos Maurycy Poznań
ski, jako przedstawiciel wielkiego przemysłu i w ob
szernem przemówieniu przedstawił obecny stan wiel
kiego przemysłu włókienniczego, powody panującego
kryzysu i nakreślił życzenie przemysłu pod adresem
rządu. Życzenia te streszczają się przedewszystkiem
w kierunku rychłej nowelizacji podatku obrotowego,
który w obecnej formie nie sprzyja rozwojowi han
dlu obniżeniu się cen. Przy tej sposobności mówca
poruszył sprawę wymiaru podatku obrotowego ,wra
cając uwagę na niedogodności obecnego stanu rze
czy Następnie mówca poświęcił szereg uwag spra
wie kredytów lombardowych, których brak jest naj
dotkliwszy Wreszcie mówca zajął się szczegółowo
sprawą reorganizacji pracy w przemyśle włókienni
czym, wspominając o wysuniętych w tym kierunku
propozycjach, które przez robotników nie zostały
przyjęte i stwierdzając konieczność takiej reorgani
zacji dla zrównania się pod tym względem z prze
mysłem włókienniczym. zagranicą.
Drugi z kolei mówca p Maks Kernbaum, który
zajął się stosunkami panującemi w wielkim przemyśle
wełnianym, uzupełniając odnośnie do tego przemysłu
uwagi przedmówcy.
Następnie zabierali głos reprezentanci krajowe
go związku włókienniczego i związku farbiarń i wy
kończaln, przedstawiając szczególnie ciężkie położenie
przemysłu średniego i małego i precyzując specyficz
ne jego potrzeby, tam, gdzie nie znalazły one wyra
zu w wywodach reprezentantów wielkiego przemysłu.
Po dyskusji, p Wojewoda zwrócił się do zebra
nych z szeregiem pytań, będących w związku z infor
macjami ,jakie dała wczorajsza konferencja z przed
stawicielami związków zawodowych. Nad pytaniami
wywiązała się jeszcze krótka dyskusja, poczem p. Wo
jewoda zamknął konferencję, dziękując zebranym za
udział w niej i udzielone informacje. 0

Napad zamaskowanych bandytów na księdza

KRAKOW, 5. Eks. śledczej doniesiono, że w no
cy z 2 na 3 o godz. 23 trzech zamaskowanych bandy
tów ,z których jeden był uzbrojony w rewolwer,
włamali się na wikarówkę w Łączkach Kucharskich,
pow. Ropczyce i dokonali rabunku na osobie księdza
wikarjusza Piotra Kołacza. Jeden z bandytów oddał
trzy strzały do księdza, jednakowoż go nie ranił.
Na miejsce wydelegowano organa śledcze z Krakowa.

Antypaństwowa agitacja posłów ukraińskich na Kresach.

WARSZAWA, 5. Z kresów donoszą, że od ja
kiegoś czasu w mniejszych miejscowościach Wołynia
zamieszanie wśród ludności wiejskiej organizowane
na szerszą skalę odczyty posłów i senatorów ukraiń
skich, podburzających lojalną ludność wiejską do nie
płacenia podatków państwu.

Polonja-Victorja Zižkow 4.2 (3.1)

WARSZAWA 5 Zawody piłki nożnej pomiędzy
drużynami „Victoria Zižkow" z Pragi a warszawską
„Polonią" zakończyły się zwycięstwem „Polonji" w
stosunku 4:2 (3:1).
Zwycięska „Polonia" w dniu 7 września wy
jeżdża z Polski, udając się do Konstantynopola, gdzie
rozegra kilka meczy.

Narada gospodarcza.

Dn. 2 września w ministerjum skarbu od
była się narada z udziałem przedstawicieli sfer
rolniczych i ciał ustawodawczych, na której za
nawiano się nad polityką w dziedzinie przywo
zu i wywozu produktów rolnych.
Otwierając obrady prezes rady ministrów
i minister skarbu p. Wł Grabski, zaznaczył, że
sierpień stał się miesiącem silnego wzrostu dro
żyzny, wywołanego znaczną zwyżką cen produk
tów rolnych z zagranicą. Te wysokie ceny zie
miopłodów u nas są następstwem nieurodzaju
w pewnych okolicach kraju, oraz wynikiem
zwiększonego wywozu za granicę. Zachodzi oba
wa, aby zabrakło go w kraju i aby nie zaszła
potrzeba przywozu zboża na wiosnę, gdyż naogół
mamy zbiory niższe, niż w roku zeszłym (pszeni
cy spodziewamy się w roku bież. 86 proc tego,
co dał rok zeszły, żyta zaś tylko 76 proc. uro
dzaju zeszłorocznego).
Starać się należy, aby zboża starczyło na
spożycie wewnętrzne i aby cena chleba nie wy
kazywała nadmiernej zwyżki. W tym stanie rze
czy wyłania się pytanie, czy wywóz zboża leży
w interesie kraju, a to tem bardziej, że ceny zbo
ża na rynku krajowym, które znacznie wzrosły
w ciągu ostatniego miesiąca i które są dla rolni
ków rekompensatą za wysokie ceny wyrobów
przemysłowych, mogą być utrzymane i bez wy
wozu.
Następnie nacz. wydz ekonomiki rolnej
w ministerjum rolnictwa, p. Królikowski, przed
stawił obfity materjał statysyczny, charakeryzu
jący stan spodziewanego urodzaju zbóż chlebo
wych w Polsce. Z danych tych wynika, że niedo
bór żyta w r.b. w stosunku do r. z. wyniesie
około 30 proc. Z tego powodu ministerjum rol
nictwa projektuje wprowadzenie ulgowego prze
wozu zboża wewnątrz kraju, zniesienie ulgo
wych taryf kolejowych wywozowych na zboże
zniesienie cła na mąkę przywozową, akcję kre
dytową dla zakupu zboża wewnątrz kraju przez
rząd, oraz utrzymanie ceł wywozowych od zbo
ża przeznaczonego na wywóz.
W imieniu Związku polskich organizacji rol
niczych zabrał głos p. Zygmunt Pluciński, któ
ry oświadczył się za zezwoleniem wywozu zbo
ża przy utrzymaniu opłaty wywozowej; na znie
sienie cła od mąki przywożonej sfery rolnicze
się zgadzają; proszą natomiast rząd, aby zastoso
wał środki, celem uniemożliwienia, za pośrednic
twem głównego urzędu żywnościowego, znacz
niejszych wahań cen na artykuły produkcji rol
nej, oraz aby wzmocnił ochronę celną granic, ce
lem uniemożliwienia nielegalnego wywozu zboża;
wreszcie rolnicy proszą o ulgi podatkowe dla
okolic, dotkniętych nieurodzajem.
N Następnie przemawiali posłowie p.: Ponia
towski. Staniszkis i Gościcki, wyrażając postula
ty sfer rolniczych w zakresie rozwoju produkcji
oraz popierania przez rząd rolnictwa. W szcze
gólności wyrażano nadzieję, iż rząd nie będzie
dążył do obniżenia dzisiejszych cen zboża i ogra
niczy się do przeciwdziałania dalszej zwyżce
cen.
Zamykając posiedzenie, prezes rady mini
strów stwierdził, że głębszych rozbieżności mię
dzy rządem a rolnikami niema i że rząd starać
się będzie o to, aby drogą odpowiednich opłat
wywozowych osłabić wywóz zboża, celem za
bezpieczenia krajowi ilości, niezbędnych do
wyżywienia.

Amerykański projekt traktatu o bezpieczeństwie i rozbrojeniu.

Szereg wybitnych polityków i działaczy
społecznych Stanów Zjednoczonych A. P złożył
w sekretarjacie Ligi Narodów projekt paktu w
sprawie rozbrojenia i bezpieczeństwa.
Pakt składa się z pięciu części. Na wstępie
pierwszej mocarstwa oświadczają, że wojnę uzna
ją za zbrodnię. Zbrodnię tę popełnia państwo,
rozpoczynając wojnę nie dla swojej obrony.
Czy państwo popełnia zbrodnię orzeka Trybunał
sprawiedliwości międzynarodowej na wniosek
jednego z państw podpisanych. Dalszy rozkład
zakazuje aktów zaczepnych, użycia siły wojsko
wej poza wojną (inaczej jak dla obrony); oraz
nakłada obowiązek na wszystkie państwa pod
dawaniu się wyrokom Trybunału, który sam
stanowi o swej kompetencji i sam rozstrzyga,
czy wyrok jego został spełniony. Opracowywa
nie i rozwijanie prawa międzynarodowego na
leżeć ma do specjalnej komisji.
Względem państwa, które dopuści się po
gwałcenia pokoju mogą być zastsowane sankcje
(art. 8) w postaci sekwestru mienia jego i jego
obywateli na lądzie i morzu. W wypadku, gdyby za
szła by potrzeba użycia siły, każde mocarstwo
podpisujące traktat, uprzednio rozważy swoje
własne interesy.
Część druga omawia sprawę rozbrojenia.
Wyłoniona ma być w tym celu stała konferencja
doradcza. Ma ona ogłaszać stan zbrojeń i przed
kładać środki do wykonania traktatu. Powoła
ona stały komitet techniczny dla przedstawia
nia opinji Trybunałowi.
Część trzecia zajmuje się uprawnieniami Li
gi Narodów. Art 18 poleca Radzie Ligi wyłonie
nie komisji dla badania zbrojeń przez ankiety
i na terytorjum poszczególnych państw. Na pod
stawie orzeczeń tej komisji Rada Ligi na żądanie
każdego z państw podpisanych na traktacie wi
na orzec. czy stan zbrojeń któregoś z państw
przekracza granice traktatowo ustalone oraz
czy przygotowania tego państwa dają podstawy
obaw agresywnego wystąpienia z jego strony
Jeżeli Rada orzeknie, że tak — państwa
mogą wystąpić do wykonania planu pomocy,
do której nikt nie będzie obowiązany w razie
negatywnej odpowiedzi Rady na powyższe py
tanie. Zresztą art. 25 traktatu dopuszcza moż
ność różnicy zdań pod tym względem między
zagrożonem państwem a Radą Ligi.
Traktatem wzajemnej pomocy, o którym
wzmiankowaliśmy, zajmuje się część czwarta.
Państwa mogą zawierać umowy dodatko
we, celem zabezpieczenia się przeciwko agresji.
Układy te mogą być zawierane pod egidą Ligi
Narodów. W każdym razie będą one badane
przez Ligę, która będzie mogła proponować
zmiany ich tekstu. Układy te mogą zawierać klau
zule o automatycznem wejściu w życie planu o
obrony na wypadek orzeczenia przez Ligę agre
sji, groźby agresji lub niebezpieczeństwa agresji.
Część piąta stanowi, że do traktatu przez
złożenie akcesu w sekretarjacie Ligi mogą przy
stępować wszystkie państwa, niezależnie od tego,
czy do niej należą.
Traktat wchodzi w życie z chwilą ratyfiko
wania go przez 5 państw europejskich, między
któremi muszą być Francja, Wielka Brytanja i
Włochy. Dla innych części świata są klauzule
specjalne.

KRONIKA.

— IGRZYSKA WOJSKOWE ZAMIAST ŚWIĘTA ŻOŁNIERZA.

W dzień 15 sierpnia „Święta Żołnierza Polskiego“ wobec nieobecności w Kaliszu pułków, społeczeństwo miejscowe nie miało sposobności dać wyrazu głębszego swym uczuciom dla swego żołnierza, krew z krwi, kość z kości narodu polskiego.

Sentyment społeczeństwa tak silny zewnętrznymi wyrazami, kiedy jeszcze chłopcy nasi stalową piersią zasłaniali barbarzyński pochód w głąb kraju hord bolszewickich nie zginął na chwilę. Z tą samą serdecznością i uwielbieniem patrzy każdy polak na swojskiego „szaraka“ gotowego w każdej chwili dać krwawą lekcję tym, którzy pośmieliliby targnąć się na całość granic ziemi naszej.

To też tysiące obywateli posmutniało, że w dniu „Święta Żołnierza“ nie dano im było otworzyć komóreczki serca, komóreczki przepełnionej gorącem uczuciem dla swego nieustającego obrońcy.

Jako wyraz żalu ogółu zawiązał się Komitet Obywatelski uczczenia żołnierza, który w poniedziałek dn. 8 bm. urządza w Nowym Parku „Igrzyska żołnierskie“ połączone z tańcami, by żołnierz wespół z cywilnem społeczeństwem spędził dzień ten na godziwej zabawie i rozrywkach. Dla uprzyjemnienia chwil przygrywać będą trzy orkiestry.

Początek o godz. 2 popoł.

Komitet Obywatelski wierzy, że w dniu tym opustoszeją ulice miasta, a w kim bije serce polskie podąży do parku, by obecnością swą zamanifestować uczucia głębokiej sympatji.

A więc w poniedziałek do nowego parku obywatelki i obywatele!

— Z KALISKIEGO TOW. WIOŚLARSKIEGO. Po nieudanym sezonie letnim w całym tego słowa znaczeniu z powodu przeróbki turbiny na Foluszu a tem samem i niskiego stanu wody, Komitet Zabaw Kaliskiego Tow. Wioślarskiego przystępuje do otwarcia sezonu jesiennego urozmaiconego szeregiem zabaw, rozpoczęcie którego ustanowione zostało na 13 bm. zabawą taneczną.

Mamy niepłonną nadzieję, iż zwyczajem lat poprzednich sala lokalu zimowego w dniu tym zapełni się po brzegi.

Komitet Zabawy.

— TEATR KINO „OAZA“.

Zespół polskich artystów dramatycznych pod dyr. Aleksandra Orlewicza. W niedzielę 7. Poniedziałek 8 września początek o godz. 8 wiecz. „Szwaczki Warszawskie“. Melodramat w 4 aktach L. Śliwińskiego.

Ceny miejsc od 1 zł. do 5 zł. Szczegóły w programach.

— ZE STRAŻY OGNIOWEJ.

Wczoraj wieczorem odbyło się w sali strażackiej posiedzenie Zarządu Kaliskej Straży ogniowej ochotniczej pod przewodnictwem wiceprezesa dr. Dreschera. Liczba członków obecnych była jednakże b. szczupła, tak że m. in. sprawami uchwalono jednogłośnie kary na pp. członków, a mianowicie: za opóźnienie się na posiedzenie po nad 20 minut — 1 złoty, za nieprzybycie nieusprawiedliwione — 5 złotych.

Zupełne nieprzybycie lub nawet niepunktualne przybywanie pp. członków uniemożliwia wprost pracę dla tej instytucji, przypuszczać jednakże należy, że członkowie Zarządu, świadomie przyjętych na siebie obowiązków, wypełniać będą nadal takowe akuratnie i nie zmuszą do pobierania uchwalonych kar.

Pozatem na posiedzeniu wczorajszem załatwiono następujące kwestje:

1) w celu ostatecznego załatwienia sprawy sikawki samochodowej, zreperowania motorówki, która b. ucierpiała podczas akcji ratunkowej powodzi tegorocznej oraz drabiny mechanicznej — porozumieć się z firmą „Magirus“ w Ulmie, które narzędzia te wykonała i zasięgnąć fachowej informacji;

2) w sprawie wspinalni, niezbędnej dla ćwiczeń toporniczych, zażądać ofert, przyczem drzewo ofiaruje Magistrat;

3) prosić Komendanta Straży o przynaglenie członków czynnych wpłacanie rocznej składki (4 zł.), proponując zwlekających zawieszać czasowo w czynnościach strażackich; nieuczęszczających zaś na próby i pożary zgłaszać do wykreślenia z listy strażaków;

4) przedyskutowano bieżące sprawy gospodarcze i finansowe;

5) przyjęto: a) na członków czynnych: pp. Stanisława Cegielskiego — do II oddziału, Stanisława Kismara i Ignacego Cichowicza do motorówki; b) na członków ofiarodawców pp.: Franciszka Ułasiewicza, Henryka Skąpskiego, Franciszka Drobniewskiego, Stefana Kozińskiego i Jakóba Lustiga.

6) wyłoniono sąd honorowy dla rozstrzygania w sprawach dyscyplinarnych.

Za wzruszającą życzliwość, okazaną drogiemu nam zmarłemu ś. p.

ADAMOWI - WŁADYSŁAWOWI

Cieślakowi

przez wzięcie udziału w oddaniu Mu ostatniej posługi, Jego znajomym, kolegom, przyjaciołom i wszystkim tym, którzy odprowadzili Go na miejsce wiecznego spoczynku składamy serdeczne podziękowanie

RODZINA.

— PRÓBA OGÓLNA Kaliskiej Straży ogniowej odbędzie się w niedzielę, 7 września, o godz. 7 rano.

— JUBILEUSZ STRAŻY OGNIOWEJ WE WŁOCŁAWKU.

W niedzielę, 7 września rb., Straż ogniowa ochotnicza we Włocławku obchodzić będzie 50 letni jubileusz swego istnienia, urządzony przez miejscowy komitet obywatelski, z Magistratem miasta Włocławka na czele.

Jednocześnie odbędzie się uroczystość odsłonięcia pomnika pułkownika Stanisława Bechiego garybaldczyka, instruktora naszych wojsk powstańczych z 1863 roku, rozstrzelanego we Włocławku przez wojska rosyjskie.

— NOWE BANKNOTY 5 ZŁOTOWE.

Bank Polski zawiadamia, że z dniem 3 września 1924 roku zostały puszczone w obieg banknoty 5 złotowe II emisji, z datą Warszawa, 15 lipca 1924 r.

Banknoty te wykonane są na papierze z bieżącym wodnym znakiem BP w sześcioboku; w rysunkach i wymiarze nie różnią się od banknotów I emisji, znajdujących się w obiegu, jedynie tylko posiadają zmieniony tekst, kształt cyfr numeracji i podpisy.

Przednia strona banknotu.

Pośrodku banknotu znajdują się napisy:

BANK POLSKI

PIĘĆ ZŁOTYCH

PREZES BANKU: Karpiński.

NACZELNY DYREKTOR: DR. MIECZKOWSKI

SKARBNIK: ORCZYKOWSKI

Odwrotna strona banknotu

W środku banknotu są napisy:

BANK POLSKI

PIĘĆ ZŁOTYCH

U dołu:

Bilety Banku Polskiego są prawnym środkiem płatniczym. Podrabianie biletów, usiłowanie podrabiania, puszczanie w obieg podrobionych biletów podlega karom, wymienionym w art. 50 Statutu Banku“.

— TAJEMNICZY POLAK Z KALIFORNJI.

Z Folson w Kalifornji donoszą do pism nowojorskich, że w tamtejszem więzieniu znajduje się tajemniczy osobnik, który się podał za polaka, nazwiskiem Albert Sichowski lub „hrabia Sichowski“. Jak przypuszczają pisma, jest to rosjanin. Niedawno opuścił on więzienie w Mc Niels Island. Waschington, bez grosza w kieszeni w niespełna trzy tygodnie później został aresztowany w Caleksico, Calif przez władze cłowe za przemycanie drogich dywanów.

W kamizelce aresztowanego znaleziono 75000 dolarów w gotówce. Zapytany skąd je wziął w tak krótkim czasie odmówił wszelkich wyjaśnień i zapewnił tylko władzę, że tych pieniędzy nie ukradł.

Dotychczas nie udało się władzom stwierdzić, aby te pieniądze zagadkowe pochodziły z kradzieży lub rabunku. Sichowski jest najbogatszym pomiędzy więźniami, jakich gościło wspomniane więzienie.

Narazie tajemnica jego narodowości i celu podróży nie została wykryta.

— W SIEDMIU TOALETACH NA TYCH SAMYCH WYŚCIGACH.

Gilda Gray, zwana w Ameryce „królową Shimmy“ przyjechała na występy do Paryża. Artystka obmyśliła dla siebie iście amerykańską reklamę. Na wyścigi na torze Maison Lafitte zajechała własnym obszernym samochodem w którym na każdy z siedmiu biegów przebierała się w coraz inne suknie, kostjumy, kapelusze i nawet obuwie. Pomysłem swoim prześcignęła fachowe modelki z najcelniejszych magazynów, przybyłe na wyścigi w toaletach jesiennych. Gilda Gray jest polką, a jej rzeczywiste nazwisko brzmi Marja Michalska.

— NIEMOŻLIWOŚĆ DO WYKONANIA.

W ostatnich dniach właściciele nieruchomości otrzymali nakaz z Magistratu m. Kalisza, aby w przeciągu dwóch tygodni wszystkie ścieki w w każdej posesji z wyjątkiem deszczowych skierowane zostały do dołów kloacznych. Wobec tego, że miasto nasze nie jest skanalizowane, musi być połączone wykonanie tego nakazu, z zupełnem przeobiciem podwórza i dołów kloacznych i, tam, gdzie są liczni lokatorzy doły kloaczne napełnione będą wciągu paru dni, co pociągnie za sobą olbrzymie świadczenia i również przysporzy Magistratowi kłopotu z wywożeniem zwłaszcza zimową porą z nastaniem roztopów.

— O ESTETYCZNY WYGLĄD SZKÓŁ.

Przy ul. 3 maja przed szkołami 17 marca i 3 maja położone tam skwerki są obsiane tylko trawą i ogrodzone drutem kolczastym — jak okopy. Więc zwracamy uwagę na przyszłość Magistratowi, aby dbając o upiększenie tak ładnych gmachów szkolnych posadził na tych skwerkach kwiaty, co nada im estetyczny wygląd. Następnie, ażeby Magistrat zmienił ogrodzenie kolczastym drutem na inne, gdyż to jest niepraktyczne i stosowane to jest daleko poza miastem, a nie na śródmiejskiej ulicy i tam, gdzie dzieci chodzą w większej liczbie, rozdzierając sobie ubrania.

— LISTY ZASTAWNE I OBLIGACJE.

Zaaprobowane na posiedzeniu rady ministrów rozporządzenie prezydenta Rzeczypospolitej upoważnia ministra skarbu do udzielenia poręki (gwarancji) państwowej do sumy 500 miljonów zł. dla następujących zobowiązań: 1) zobowiązan Tow. kredytowych ziemskich i miejskich oraz banków hipotecznych z tytułu wydawania listów zastawnych, a) które znajdują pokrycie w pierwszej połowie wartości przynoszących stały dochód nieruchomości wiejskich i miejskich, na których hipotekę udzielono pożyczki i ustawiono prawo zastawu dla tych listów; b) mają oznaczony okres umarzania, lub są terminowe, i c) wydawane są pod nadzorem rządowym zgodnie z warunkami, zatwierdzonemi przez ministra skarbu dla każdej instytucji emitującej listy zast. zosobna. 2) Zobowiązań zapłaty kapitału i odsetek obligacji, wypuszczonych na cele budowy i początkowego zaopatrzenia linji kolejowych, normalno torowych dla użytku publicznego. 3) Zobowiązań zapłaty kapitału i odsetek obligacji, wypuszczonych przez ciała samorządowe na budowę nowych i ulepszenie istniejących urządzeń użyteczności publicznej oraz wnoszenie i rozszerzenie budowli mieszkalnych. 4). Zobowiązań osób fizycznych i prawnych, zabezpieczonych a) w pierwszej połowie szacunku nieruchomości, ustalonego przez komisję rządową i b) zastawem towarów, przeznaczonych na wywóz do wysokości 50 proc. ceny rynkowej tych towarów.

Giełda Warszawska w Złotych.

New-Jork	5.18½
Londyn	23.27
Paryż	0.27.75
Szwajcarja	0.97.75
8% pożycz. zł.	6.70
4% poż. prem.	0.77
Bony zł. S. II A.	0.87
Listy Tow. K. Ziem. 4½	31.

BIULETYN

SPOSTRZEŻEŃ METEOROLOGICZNYCH STACJI „KALISZ“ Państwowej Sieci Meteorologicznej PRZY SEJMIKU

w dniu 5 września 1924 r. godz. 7-a rano

1) Ciśnienie powietrza	751.3 m.m.
2) Kierunek wiatru	E
3) Siła wiatru	1 m/s
4) Stan nieba	Mgła
5) Wilgot. bezwzględna	11.9 m.m.
6) Wilgot względna	99%
7) Temp. powietrza	+13.4
8) Ilość opadów (z doby ubiegłej)	0.4 m.m.
9) Najwyż. temp. (z doby ubiegłej)	+18.7
10) Najniż. temp (z doby ubiegłej)	+13.2
11) Temp. grunt. na głębokości 50 cm. 1 g. pp.	+1.46

Zwyżka cen zboża.

W r.b. przewidywane są prawie we wszystkich krajach gorsze niż w latach ostatnich zbiory zboża i dlatego konjunktura na zboże i jego przetwory wykazuje raźną tendencję zwyżkową.

Również w Polsce zbiory zapowiadają się na ogół biorąc słabiej niż w r. ub. mimo to przewidywać należy, iż zapasy żyta w kraju będą w zupełności wystarczające dla pokrycia zapotrzebowania rynku. Obecnie cena żyta w Warszawie w realnych tranzakcjach wzrosła w ciągu pierwszych dni 25 b.m. o 42 proc cena mąki o 50 proc. Ponieważ jednocześnie — coprawda w mniejszym, dzięki interwencji rządu, bo tylko 20 proc. — wzrosła cena chleba, wywołało to powszechny niepokój.

Miarą wzrostu drożyzny z powodu podrożenia zboża jest to, iż wzrost ceny chleba o 20 proc. i ceny mąki 50 procentowej o 50 procent wywołał dotychczas wzrost wskaźnika kosztów utrzymania o 2,47 procent.

Celem opanowania tego niepożądanego objawu i przeciwdziałania dalszemu wzrostowi drożyzny rząd rozwinął już szerszą akcję w kierunku zaopatrywania większych ośrodków przemysłowych w możliwie tanią mąkę. W tym celu rząd nie zawahał się poświęcić pewnych wpływów budżetowych przez obniżenie taryfy przewozowej dla zboża, a nadto przeprowadził cały szereg układów z przedsiębiorstwami młynarskiemi o obniżenie przez nie mąki wzamian za koncesje udzielone w zakresie wywozu otrąb i za ułatwienie kredytowe. Ponadto rząd za pośrednictwem Głównego Urzędu Zywnościowego poważnie przyczynia się do zaopatrywania miast i ośrodków przemysłowych w tańszą mąkę, zwiększając skale w miarę możności dostawy mąki. Dzięki temu znaczny rynek warszawski jest w 2/3 zaopatrywany przez Gł. Urząd Zywność. Niebawem znaczne transporty mąki będą wysyłane na Górny Slask.

W celu porozumienia się z zainteresowanemi czynnikami co do całokształtu polityki w dziedzinie importu i eksportu produktów rolnych prezes Rady min. zwołuje na dzień 2 września naradę gospodarczą z przedstawicielami ciał ustawodawczych i organizacji rolniczych.

TABELA KOMORNEGO

w złotych polskich według ustawy o ochronie lokatorów obowiązującej od 1 czerwca 1924 roku

DO NABYCIA

w Kantorze Gazety Kaliskiej

Aleja Józefiny Nr. 1.

CENA EGZEMPLARZA 15 GROSZY.

BIURO ROLNICZO-HANDLOWE

W. WASZAK

W KALISZU

SKŁADY:

SZOSA SZCZYPIORNSKA 4, TEL. 96, BOCZNICA WŁASNA.
ULICA MAJKOWSKA 10, TEL. 311.

poleca po cenach najniższych i na bardzo dogodnych warunkach płatności:
WĘGIEL DĄBROWIECKI i GÓRNOŚLĄSKI WE WSZYSTKICH GATUNKACH,
drzewo opałowe, superfosfat 18%, cement, wapno częstochowskie i papę.

Dla pracowników państwowych na raty.

Zginął dowód osobisty

wydany przez gm. Żydów na imię IGNACEGO LESZCZYŃSKIEGO. 1707

BONA

wykwalifikowana potrzebna zaraz do dwojga dzieci.
H. Staniewska Kalisz,
1703 ul. Narutowicza 6.

Pokoje umeblowane

do wynajęcia z utrzymaniem, opałem, światłem elektrycznem. Mogą być uczniowie starszych klas. Opieka zapewniona. Wiad. w Redakcji. 1688

PRZYJMĘ

młodego dzielnego

PODRÓŻUJĄCEGO.

Pożądane dobre referencje. Obowiązkowy poprawny język polski i niemiecki.
Oferty proszę składać sub. „Podróżujący" do adm. „Gazety Kaliskiej". 1607

Pierwszorzedny

ZAKŁAD FROEBLOWSKI

z klasą podstępną i wstępną, został otwarty przy ul. Kościuszki Nr. 16 m. 4. Wejście z bramy na prawo. Front.

Zapisy rozpoczynają się 28 sierpnia od 9-12 w poł. i od 3-6 wieczorem. 1637

Komornik przy Sądzie Okręgowym w Kaliszu, Józef Motylewski, zamieszkały w Kaliszu przy ul. Babinej Nr. 3 ogłasza, że w dniu 25 września 1924 roku od godziny 10-ej z rana we wsi Ksawerów, gm. Marchwacz, odbędzie się sprzedaż przez licytację ruchomości, a mianowicie: klacz ze źrebięciem, 5 cielaków, żyta w słomie 20 korcy, pszenicy 10 korcy, kierat i młocarnia należących do Józefa Mańki i ocenionych na 1850 złotych.

Kalisz, dn. 1 września 1924 r.

1710 Komornik J. MOTYLEWSKI.

Komornik przy Sądzie Okręgowym w Kaliszu, Józef Motylewski, zamieszkały w Kaliszu przy ulicy Babinej № 3 ogłasza, że w dniu 19 września 1924 r. od godziny 10 z rana w Kaliszu przy ulicy Kanonickiej pod Nr. 3, odbędzie się sprzedaż przez licytację ruchomości, a mianowicie: meble i inne ruchomości należących do Izaaka i Tamary małż. Jakubowicz i ocenionych na 90 złotych.

Kalisz, dnia 25 sierpnia 1924 r.

1711 Komornik J. MOTYLEWSKI.

Komornik przy Sądzie Okręgowym w Kaliszu, Józef Motylewski, zamieszkały w Kaliszu przy ulicy Babinej Nr. 3 ogłasza, że w dniu 19 września 1924 r. od godziny 10-ej z rana w Kaliszu przy ul. Nowy-Rynek pod № 6, odbędzie się sprzedaż przez licytację ruchomości, a mianowicie: materjałów manufakturnych należących do Chaima Majera Abramowicza i ocenionych na 256 zł.

Kalisz, dnia 25 sierpnia 1924 r.

1712 Komornik J. MOTYLEWSKI.

Komornik przy Sądzie Okręgowym w Kaliszu, Józef Motylewski zamieszkały w Kaliszu przy ulicy Babinej № 3 ogłasza, że w dniu 12 września 1924 roku od godziny 10-ej z rana w Kaliszu przy ul. Stawiszyńskiej pod № 45, odbędzie się sprzedaż przez licytację ruchomości, a mianowicie: mebli i innych ruchomości należących do Ezry Hersza Sztachelberga i ocenionych na 183 zł.

Kalisz, dnia 28 sierpnia 1924 r.

1713 Komornik J. MOTYLEWKSI.

Mieszkania

5-io pokojowe, 3-pokojowe i 1-o pokojowe zaraz do wynajęcia. Od 1-go stycznia 1925 r. 3 pokoje z kuchnią i wygodami. Wiadomość ul. Grodzka 7. 1700

Zginęło świadectwo przemysłowe

V kategorji na fabrykacje haftu manufaktury tiulowej firmy „Moderne" wydane przez urząd skarbowy w Kaliszu 26 m. 4. 1702

Zginęła książka wojskowa

wydana przez P. K. U. Kalisz na imię Antoniego Zielińskiego rocznik 1894, świadectwo przemysłowe X kategorji na sprzedaż łokciówki i drobnych rzeczy na wyjazd na takież imię, wyciąg aktu rejentalnego № 800 oraz różne inne ważne dokumenty. 1705

Zginął dowód osobisty

wydany przez Magistrat m. Kalisza na imię Józefa Majznera oraz książeczka wojskowa wydana przez P. K. U. w Kaliszu rocznik 1891 na takież samo imię. 1706

Zginął dowód osobisty

wydany przez gm. Zagórów pow. Słupcy oraz karta powołania wydana przez P. K. U. w Koninie na imię Emanuel Skowron rocznik 1901. 1691

Zawodowa wyższa szkoła

kroju i szycia nagrodzona złotym medalem w Paryżu

E. MIECHOWSKIEJ

Kalisz, ul. Górnośląska № 50.

System kroju angielsko—francuski nauka kroju trwa od 6 do 8 tygodni, uczennice po ukończeniu otrzymują dyplomy, zapis uczennic rozpoczyna się z dniem 1-go września, dla niemogących przychodzić w dzień kursy wieczorowe od 6-ej do 8-ej. 1642

DOM KOMISOWO-HANDLOWY

JAN

GOSZCZYNSKI

Aleja Józefiny 19 (chwilowo) tel. 233

zakup **zboża ziemniaków kapusty** zakup

Płaci ceny najwyższe.

Dostawa wszystkich gatunków węgla Dąbrowieckiego i Górnośląskiego. Najlepszego w polsce Wapna murarskiego i rolnego z Chęcin. Nawozów sztucznych. Po cenach bez konkurencji. 1492

Redaktor M. RADWAN. Druk „Gazety Kaliskiej", Aleja Józefiny 1. Wydawca — „Gazeta Kaliska" Spół. o ogr. odp.

Cena 10 groszy

Należytość pocztowa opłacona ryczałtem.

PRENUMERATA WYNOSI:
w Kaliszu miesięcznie 2 zł.
Z odnoszeniem do domu 2 zł. 50 gr.
Na prowincji z przesyłką pocztową . . . . 3 zł.
Zagranicą . . . . . . 5 zł.
Cena pojed. egzemplarza 10 gr.

GAZETA KALISKA

Pismo codzienne, polityczne, społeczne i ekonomiczne.

CENA OGŁOSZEŃ:
Za 1 wiersz milim. lub jego miejsce na str. 1. 2. 3. gr. 10.
Nekrologi gr. 10. zwyczajne gr. 5

ADRES REDAKCJI i ADMINISTRACJI,
Kalisz, Al. Józefiny 1. Tel. № 91.
Otwarta od 9 do 7 po pol.

№ 204 (7834) | Piątek, dnia 5 Września 1924 r | Rok XXXII

Dodatek nadzwyczajny.

Nieudany zamach na Prezydenta Rzeczypospolitej we Lwowie.

ŁWÓW 5. Dziś o godzinie 3-ej po południu, gdy Prezydent Rzeczplitej **Stanisław Wojciechowski** przejeżdżał ulicą Legjonów, u wylotu ulicy Kopernika dwóch osobników rzuciło bombę pod samochód pana Prezydentu. Bomba wybuchła przed samym samochodem, jednakże okazała się nieszkodliwą, czyli t. z. stinkbombę.

Widocznie sprawcom zamachu chodziło o wywołanie paniki i zamieszania. Prezydent udał się w dalszą drogę bez przeszkód. Jednego ze sprawców aresztowano, drugi zdołał zbiedz.

Redaktor W. RADWAN. Druk „Gazety Kaliskiej", Aleja Józefiny 1. Wydawca — „Gazeta Kaliska" Spół. o ogr. odp.